

STM - sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

VN/10643/2022

Lausunto luonnoksesta poikkeusolojen vakuutustakuun yleisiksi sopimusehdoiksi

Finanssiala ry (FA) pitää tärkeänä, että poikkeusolojen vakuutustakuun yleiset sopimusehdot annetaan. FA kiinnittää päätösluonnoksen seuraaviin kohtiin huomiota:

Koska poikkeusolojen vakuutustakuulla on suuri merkitys Suomen huoltovarmuudelle ja yhteiskunnan toimivuudelle yleisemminkin, on tärkeää, ettei valtioneuvoston päätöksellä rajoiteta vakuutustakuun ulottuvuutta tai ehtoja siihen verrattuna, mitä laki enimmillään sallii. Ensivakuuttaja arvioi lähtökohtaisesti riskejä samoin kuin jälleenvakuuttaja, joten jälleenvakuuttajan tekemä päätös vaikuttaa usein myös ensivakuuttajan haluun vakuuttaa kyseinen kohde tai etuus. Siten on mahdollista ja jopa todennäköistä, että voi syntyä tilanne, jossa ensivakuuttaja ei halua enää kohdetta tai etuutta ylipäättään vakuuttaa tai yhtiön omapidätyksen osuus halutaan hyvin alhaiseksi ja siten vakuutustakuu laajemmaksi kuin jälleenvakuuttajan aikaisempi osuus oli. On myös mahdollista, ettei kohdetta ollut aiemmin vakuutettu sotariskien varalta, mutta sodan tai sen uhan tilanteessa vakuutuksen korvattavuutta halutaan laajentaa aiempaan verrattuna.

Jos vakuutustakuu sidotaan normaaliajan markkinakäytäntöihin ja jälleenvakuutus sopimusten sisältöön, on mahdollista, etteivät vakuutusyhtiöt hae vakuutustakuita. Tämän vuoksi FA esittää, että kohta 4.1. tulisi kirjoittaa siten, että ensivakuuttajan osuus voi olla eri kuin aiemmassa jälleenvakuutusjärjestelyssä ja ääritilanteessa jopa täysin nimellinen. Tällä voi olla suurikin merkitys erityisesti niiden vakuutusyhtiöiden kohdalla, joille Suomen merkitys markkinana on marginaalinen, ja jotka siten tarkastelevat vakuutustakuita puhtaasti liiketaloudellisen intressin näkökulmasta.

FA katsoo, että päätösluonnoksen kohdassa 4.2. olisi hyvä tarkentaa onko tarkoituksena, että vakuutustakuu voi kattaa ensi- ja jälleenvakuutuksesta riippumatta rajoitusehdoilla pois rajattuja riskejä, jolloin vakuutustakuun kattavuus olisi konkreettisesti laajempi kuin päättyvän vakuutuksen kattavuus. Vai onko mahdollisesti tarkoitus vain lausua siitä suppeammasta tilanteesta, että jos jälleenvakuutus sopimuksessa itsessään on vakuutus kohde rajattu pois, tästä huolimatta kohde voidaan saattaa vakuutustakuun piiriin, mutta muutoin turvan laajuutta tulkittaessa päättyvän jälleenvakuutuksen muut rajoitusehdot ovat edelleen voimassa. Tällaisenaan kohta 4.2. jää hieman epäselväksi.

Kun vakuutustakuu voi kattaa esimerkiksi työtaturmavahinkoja, ei luonnoksen kohtaan 10 kirjattu lyhyt aika korvausvaatimuksen esittämiselle ole FA:n näkemyksen mukaan perusteltu. Jos aika niin lyhyt, etteivät vahingot ole välttämättä vielä vakuutusyhtiön tiedossa, on mahdollista, ettei vakuutustakuita uskalleta hakea. Esimerkiksi ammattitauti (myrkyllisen aineen saaminen elimistöön ja siitä myöhemmin aiheutuva/ilmenevä syöpä) voi ilmetä vuosienkin kuluttua. FA esittääkin harkittavaksi,

että korvausvaatimusten esittämisäikää ei ainakaan henkilövahinkoriskienosalta kirjattaisi valtioneuvoston asetukseen, vaan vasta konkreettiseen vakuutustakuupäätökseen tai jos katsotaan välttämättömäksi asiasta säätää päätöksessä, korvausvaatimuksen esittämisäika olisi kirjoitettu siten, että se mahdollistaa vakuutustakuun ulottumisen myös myöhemmin ilmeneviin vahinkoihin.

Yleensä yritysvarakuutus annetaan kattaen yrityksen koko toiminnan ilman, että vakuutuksessa nimetään tiettyjä omaisuuskohteita. Erilliset omaisuuserät tai niiden luonne eivät myöskään välttämättä ole vakuutusyhtiön tiedossa. Vakuutusyhtiöiden on myös käytännössä vaikea määrittää ennakolta eri vakuutuskohteiden elintärkeys väestön toimeentulolle tai Suomen talouselämälle. Tämä voi pahimmillaan johtaa siihen, ettei vakuutustakuita lainkaan haeta. FA katsoo, että valtion tulisi ottaa huomioon myös se mahdollisuus, että valtion tulee kertoa vakuutusyhtiöille, mitkä yritykset tai kohteet ovat sellaisia, joihin vakuutustakuu on saatavissa ja joita valtio toivoo vakuutusyhtiöiden jälleenvakuutusten puuttuessa vakuuttavan.

Korvaushakemuksen koskiessa henkilövahinkoa luonnoksessa edellytetään vakuutusyhtiötä (pyynnöstä) liittämään hakemukseen vahinkoa kärsineen henkilön kirjallinen suostumus henkilötietojen luovuttamiseen. Vahinkoa kärsineellä henkilöllä ei kuitenkaan ole varsinaisesti mitään intressiä suostumusta antaa, joten suostumuksen vaatiminen voi heikentää vakuutustakuun houkuttelevuutta. Kun kohdassa 14.2 on poikkeusolojen vakuutustoimikunnalle jo annettu oikeus saada vakuutustakuiden hallinnointia varten välttämättömät tiedot ensivakuuttajalta sen estämättä mitä salassapidosta ja tietojen luovuttamisesta muualla laissa säädetään, olisi varsin luontevaa, että tätä samaa oikeutta sovellettaisiin, mitä tulee vakuutustakuusta maksettavista korvauksista päättämiseen kohdassa 10.3.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs